

Vergaderjaar 2024–2025

32 620

Beleidsdoelstellingen op het gebied van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Nr. 293

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 september 2024

In januari 2023 heeft de toenmalige Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) uw Kamer toegezegd de effecten van het vervallen van de verlaagde omzetcategorieën voor het concentratietoezicht in de zorg op grond van de Mededingingswet (hierna: Mw) te monitoren¹. Hij heeft vervolgens de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) opdracht gegeven een monitor te ontwikkelen.

Op 17 juni jl. heeft de NZa de Informatiekaart Concentraties in de zorg 2024 gepubliceerd. Deze informatiekaart gaat in op de trends en ontwikkelingen rondom concentraties in de zorg over de periode juli 2022 tot en met december 2023. Vervolgens heeft de NZa in het verlengde van de Informatiekaart feitelijk onderzoek gedaan naar de effecten van het vervallen van de verlaagde omzetcategorieën op grond van de Mededingingswet. Deze analyse is opgenomen in de monitor, gepubliceerd op 10 september jongstleden². Vervolgens heeft de NZa een update van de Informatiekaart gepubliceerd waarin ook een verwijzing is opgenomen naar de monitor³.

Geen zorgwekkende signalen

De Informatiekaart Concentraties in de Zorg 2024 laat zien dat de NZa in de periode juli 2022 – december 2023 293 concentraties heeft goedgekeurd, 12 meer dan in de anderhalf jaar ervoor. Het aantal concentraties is daarmee redelijk stabiel.

¹ Kamerstukken II, 2022–2023, 32 620 nr. 284.

² https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_773700_22/1/

³ Informatiekaart Concentraties in de zorg 2024 – Nederlandse Zorgautoriteit (overheid.nl)

De NZa heeft van iedere concentratie die bij de NZa is gemeld in het kader van de Zorgspecifieke concentratietoets⁴ in kaart gebracht of die concentratie ook gemeld had moeten worden bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM) voor de concentratietoets uit hoofde van de Mw indien in 2023 de verlaagde omzetrempels voor de zorg nog van kracht zouden zijn geweest.

Box 1. Omzetrempels concentratietoetsing

Soms moeten zorgpartijen hun concentratie niet alleen melden bij de NZa, maar ook bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Tot 1 januari 2023 golden daarvoor deze regels (omzetrempels):

- Minimaal twee van de betrokken organisaties hebben vorig jaar per organisatie een omzet van meer dan 5,5 miljoen euro behaald met het leveren van zorg.
- Gezamenlijk hebben deze betrokken organisaties wereldwijd een jaaromzet van 55 miljoen euro of meer, én
- Minimaal twee van de betrokken organisaties hebben elk minstens 10 miljoen euro omzet in Nederland behaald.

Vergeleken met de regels en omzetrempels voor andere sectoren, moesten zorgpartijen tot eind 2022 hun concentratie al bij een lager omzetriveau aan de ACM melden. Sinds januari 2023 zijn de regels voor ACM-goedkeuringen voor alle sectoren weer gelijk. Dit zijn de omzetrempels die gelden per 1 januari 2023:

- De organisaties die samengaan, hebben samen wereldwijd een jaaromzet van 150 miljoen euro of meer, én
- Minimaal twee van de betrokken organisaties hebben elk in Nederland een jaaromzet van 30 miljoen euro of meer behaald.

Bron: *NZa, Informatiekaart Concentraties in de zorg 2024*

Uit analyse blijkt dat er 12 extra concentratiemeldingen naar de ACM zouden zijn gegaan, als de verlaagde omzetrempels in 2023 nog van kracht zouden zijn geweest. Dat betekent dus dat 12 aanvragen in het zogenaamde verlaagde omzetsegment vielen en niet meer hoefden te worden gemeld bij de ACM. De NZa monitor laat zien dat dit aantal in lijn is met het aantal concentraties in dit omzetsegment in de jaren 2021 (11) en 2022 (8). En ook met de constatering uit onderzoek van onderzoeksbureau AEF in 2021 dat jaarlijks ongeveer 10 zorgfusies/-overnames in het verlaagde omzetsegment bij de ACM werden gemeld⁵.

De NZa-monitor laat tevens zien dat er in het verlaagde omzetsegment gedurende de afgelopen jaren slechts geringe variatie is tussen concentraties naar sector, betrokkenheid private equity, betrokkenheid van buitenlandse partij en regio. Ook constateert de NZa dat geen van de in 2023 gemelde concentraties in dit verlaagde omzetsegment eerder gemeld en tegengehouden is door de ACM. Wel zien we dat bij de betreffende concentraties relatief vaak sprake is van partijen die vaker aanvragen indienen. Dit *kan* wijzen op toename van het aantal ketens in de zorg. Gezien de mogelijke risico's die dat voor de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg met zich mee kan brengen ben ik voornemens de NZa

⁴ Zorgaanbieders die willen fuseren of een andere zorgaanbieder willen overnemen, hebben hiervoor goedkeuring nodig van de NZa wanneer één van de organisaties minimaal 50 zorgverleners in dienst heeft. Verder moet het bijvoorbeeld gaan om zorg volgens de Zorgverzekeringswet of de Wet langdurige zorg. Ook wanneer personen handelingen en werkzaamheden volgens de Wet BIG uitvoeren, is goedkeuring van de NZa nodig.

⁵ Zie ook Kamerstukken II, 2021–2022, 32 620, nr. 275. Van de genoemde gemiddeld tien fusies in het verlaagde omzetsegment werd bij gemiddeld negen daarvan goedkeuring verleend.

inzake de Zorgspecifieke concentratietoets (hierna: Zft) meer inhoudelijke bevoegdheden te verlenen en zal hierbij aansluiten bij aangekondigde aanpassingen van het zorg specifiek markttoezicht⁶ door mijn voorganger. Ik zal uw Kamer hier dit najaar nader over informeren in de notitie over marktwerking in de zorg die de Minister-President heeft toegezegd in het debat over de regeringsverklaring⁷.

Dit overziend ben ik van mening dat het vervallen van de verlaagde omzeldrempels tot nu toe geen significante gevolgen heeft voor het zorglandschap en de (zorg voor de) patiënt. Mede naar aanleiding van de door uw Kamer aangenomen motie van het lid Tielen⁸ heb ik dit ook besproken met de ACM en de NZa. In combinatie met de eerder genoemde voornemens om de Zft van de NZa inhoudelijk aan te scherpen concludeer ik dat er op dit moment geen signalen zijn die het wederom verlagen van de omzeldrempels rechtvaardigen. Ik acht hiermee de motie van het lid Tielen als afgedaan.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M-F. Agema

⁶ Kamerstukken II, 2023–2024, 31 765 nr. 854

⁷ Debat over de Regeringverklaring van 4 juli jl.

⁸ Kamerstukken II, 2023–2024, 36 410 XVI, nr. 151